

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Prisacari Ion în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Teacă, Gheorghe xxx, născut la xxxxx, originar și cu domiciliul înregistrat în r-nul xxx, domiciliat în or. xxx.

Termenul de judecare:

prima instanță: 21.12.2016 – 07.05.2019;

instanța de apel: 31.05.2019 – 24.09.2019;

instanța de recurs ordinar: 20.01.2020 – 27.05.2020.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A CONSTATAT:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 07 mai 2019 Teacă Gheorghe fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal și, cu aplicarea art. 79 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă amendă în mărime de 150 (una sută cinci zeci) unități convenționale, ce constituia la momentul săvârșirii infracțiunii echivalentul sumei de 3000 (trei mii) lei.

S-a dispus revocarea măsurii preventive aplicată în privința lui Teacă Gheorghe prin încheierea Judecătoriei Orhei din data de 15 martie 2019 la intrarea sentinței în vigoare.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și s-a dispus încasarea din contul lui Teacă Gheorghe în beneficiul lui Teleuța Alexandru prejudiciul material în mărime de 40000 (patruzeci mii) lei, prejudiciul moral în mărime de 2000

(două mii) lei și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 2500 (două mii cinci sute) lei.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată în sensul enunțat, prima instanță a constatat că:

La 27 aprilie 2016, aproximativ la ora 18:00, Teacă Gheorghe, având intenția de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în timp ce se afla în satul Jora de Mijloc, r. Orhei sub pretextul că dorește să procure o motocicletă de marcă „Yamaha” de model „Fazer”, și dobândit de la Teleuța Alexandru motocicletă de marca „Yamaha” de model „Fazer”, a numărul de înmatriculare provizoriu P778CE, numărul caroseriei JYARJO25000080181 cu valoarea de 40000 lei, prin ce i-a cauzat părții vătămate Teleuța Alexandru o dauna materială în proporții considerabile.

Apreciind probele administrate în cadrul cercetării judecătorești din punct de vedere al pertinentei, concludentei și utilității lor, prima instanță a conchis că vinovăția lui Teacă Gheorghe în fapta imputată lui a fost dovedită pe deplin și că acțiunile acestuia se încadrează în baza art. 190 alin. (1) Cod penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile.

3. Sentința Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 07 mai 2019, a fost atacată cu apeluri de către inculpatul Teacă Gheorghe și de către avocatul Prisacari Ion, în numele inculpatului.

3.1 În susținerea apelului recurenții au invocat următoarele:

- consideră sentința neîntemeiată și că prima instanță la baza sentinței de condamnare a pus declarațiile pretinsei a fi parte vătămată Teleuța Alexandru, soției acestuia, care de fapt nu cunoaște circumstanțele cauzei și este persoană interesată, precum și a unor probe materiale ale cauzei și anume procesul-verbal de percheziție, de examinare a obiectelor și de recunoaștere ca corpuri delictive cu anexarea acestora la dosarul penal;

- prima instanță greșit a apreciat din punct de vedere critic declarațiile lui Teacă Gheorghe și martorilor audiați de fapt fiind ai apărării din care rezultă că Teacă Gheorghe a împrumutat suma de 1700 euro, a fost adus de un cunoscut la Orhei unde urmă să aibă loc întâlnirea cu pretinsa parte vătămată pentru a procura motocicletă;

- prima instanță nu a ținut cont de vârsta lui Teleuța Alexandru, care la acel moment era de vârsta de 27 ani, pe când Teacă Gheorghe era minor de numai 16 ani. Nu a ținut cont nici de faptul că pe cauză nu a fost înaintată nici o acțiune civilă, care ar confirma costul motocicletei. Teleuța Alexandru nu a prezentat instanței careva documente care ar confirma dreptul de proprietate și că aceasta i-ar aparține lui și care este valoarea reală a acesteia, astfel de documente nefiind prezentate sau efectuată careva expertiză pe caz merceologică;

- prima instanță nu a dat nici o apreciere ordonanței procurorului din cadrul procuraturii Orhei din 2015 de clasare a cauzei penale în privința lui Teleuța Alexandru anume ce vizează această motocicletă, piese ale cărei au fost găsite în microbuz fără careva documente și introduse clandestin pe teritoriul Republicii Moldova, fără documente de proveniență, din conținutul căreia rezultă că aceste piese - obiecte a motocicletei să nu fie vândute. Numărul care era atașat ca număr de înmatriculare a motocicletei a fost sustras de persoane necunoscute de la automobilul unui angajat de la biroul de pașapoarte, la acel moment, din or. Râbnița;

- apărarea este de părerea că probele administrate pe cauză denotă faptul că Teacă Gheorghe a procurat motocicleta în cauză și careva act de înșelăciune în acțiunile acestuia lipsește precum lipsește însăși fapta de infracțiune pentru ce a fost supus răspunderii penale și dimpotrivă materialele cauzei denotă că Teacă Gheorghe a fost înșelat;

- a solicitat și repunerea în termen a apelului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2019, apelul declarat de avocatul Prisacari Ion în numele inculpatului a fost respins ca fiind depus peste termen, iar apelul inculpatului Teacă Gheorghe a fost repus în termen și respins ca nefundat, menținută sentința, fără modificări.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel referitor la apelul avocatului Prisacari Ion depus în numele inculpatului Teacă Gheorghe, a constatat că, avocatul Prisacari Ion a participat la examinarea cauzei în prima instanță și că a fost prezent la pronunțarea sentinței, fiindu-i adusă la cunoștință soluția adoptată (f.d. 58, verso, vol. II), acestuia la 07.05.2019 i-a fost înmănată copia sentinței (f.d. 66). Avocatul Prisacari Ion a depus apel, în numele inculpatului, la 24.05.2019 (f.d. 76, vol. II).

Instanța de apel a statuat că, termenul de atac cu apel a sentinței adoptate și pronunțate în privința lui Teacă Gheorghe, pentru avocatul Prisacari Ion a început să curgă din 07.05.2019. Avocatul Prisacari Ion a

depus apel, în numele inculpatului, la 24.05.2019, adică la a 17-a zi din data pronunțării, adoptării și înmânării copieii sentinței. Motive întemeiate ce au determinat întârzierea depunerii apelului de către avocatul Prisacari Ion, în numele inculpatului, nu s-au constatat, iar afirmația apărării că a așteptat revenirea inculpatului în țară pentru a exercita împreună calea de atac apelul, nu a fost catalogată la categoria „motiv întemeiat ce a determinat întârzierea”.

Instanța de apel a conchis că apelului avocatului Prisacari Ion nu se încadrează în termenul legal, fiind depus tardiv și că motive ce au determinat omiterea termenului de atac nu se constată, iar repunerea apelului avocatului Prisacari Ion depus în numele inculpatului Teacă Gheorghe, în termen, în speță, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce în accepțiunea CtEDO (hotărârea Ghirea versus Republica Moldova) urmează a fi interpretat ca încălcarea a principiilor securității juridice cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 CtEDO – dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare.

Referitor la apelul inculpatului Teacă Gheorghe, instanța de apel a apreciat că, cererea de repunere în termen a apelului inculpatului Teacă Gheorghe este fondată fiindcă, la 24.05.2019 a fost executată sentința în partea aplicării pedepsei cu amenda (f.d. 67, vol. II). Conform recipisei anexate la f.d. 69, inculpatului Teacă Gheorghe i s-a înmânat copia sentinței la 27 mai 2019. Inculpatul a depus apel la 29 mai 2019. Apelul a fost repus în termenul legal deoarece inculpatul Teacă Gheorghe nu a fost prezent la pronunțarea sentinței și copia sentinței nu i-a fost expediată pentru cunoștință, lipsind probe la acest capitol, iar la 27 mai 2019 lui i s-a înmânat contra semnătură copia sentinței.

Instanța de apel a constatat că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt și de drept, făcând o corectă concluzie că inculpatul Teacă Gheorghe prin comportament viclean, a dobândit de la partea vătămată Teleuța Alexandru motocicletă de model „Yamaha Fazer”, cauzându-i părții vătămate o daună considerabilă în sumă totală de 40000 lei, comițând infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul viclean care a produs daune

considerabile. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual penale privind administrarea probelor. În urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor inculpatului-apelant, instanța de apel a ajuns la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția lui Teacă Gheorghe, în comiterea faptei incriminate, astfel că la acest capitol se rețin drept declarative argumentele inculpatului cu referire la faptul că învinuirea este formală și nu este confirmată prin probe.

Cu referire la motivele invocate de inculpatul-apelant, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a sa și urma să fie achitat de sub învinuirea adusă, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului Teacă Gheorghe în comiterea acțiunilor infracționale.

Instanța de apel a considerat că aceste afirmații ale inculpatului-apelant reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului Teacă Gheorghe în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală.

Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel a determinat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Teacă Gheorghe în comiterea infracțiunii pentru care a fost deferit justiției.

Analizând solicitarea de a fi achitat inculpatul de sub învinuirea adusă, pe motiv că în acțiunile acestuia nu sunt întrunite elementele infracțiunii incriminate, instanța de apel a constatat că acest temei nu și-a găsit confirmarea la judecarea cauzei penale în ordine de apel, lipsind temeiuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea constatării vinovăției lui Teacă Gheorghe în comiterea infracțiunii de escrocherie, deoarece din sentința instanței rezultă că ultima a analizat obiectiv probele administrate și a dat răspuns la toate motivele expuse de apărare.

Instanța de apel a reținut că, prezența în acțiunile inculpatului atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni, a fost

dovedită prin materialele cauzei acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în cadrul ședințelor judecătorești. S-a constatat că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii imputate lui Teacă Gheorghe, inclusiv vinovăția acestuia, după cum rezultă din sentința instanței de fond, care s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-a motivat concluziile prin cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv. Instanța de apel a menționat că declarațiile martorilor coroborează cu probele acuzației și, privite în ansamblu, nu lasă loc pentru dubii în ceea ce ține de culpabilitatea inculpatului Teacă Gheorghe în comiterea infracțiunii.

Instanța de apel a apreciat depozițiile inculpatului drept o versiune a acestuia de apărare și se constată că declarațiile inculpatului, în sensul că nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate, nu sunt întemeiate și sunt supuse criticii.

Instanța de apel a constatat că nu s-au prezentat probe verosimile și concludente în susținerea poziției de achitare, făcând trimitere doar la anumite norme din lege, menționând faptul că condamnarea inculpatului este bazată pe presupuneri, or, probele prezentate demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului care a fost pe deplin dovedită, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (hotărârea Garcia Ruis versus Spania și Helle versus Finlanda).

5. Decizia instanței de apel din *24 septembrie 2019*, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Prisacari Ion în numele inculpatului, la *24 decembrie 2019*, prin care a solicitat casarea sentinței și deciziei, cu pronunțarea unei noi decizii prin care Teacă Gheorghe să fie achitat din motivul lipsei faptei infracționale.

5.1. În motivarea cererii de recurs avocatul Prisacari Ion în numele inculpatului a invocat că:

- consideră că atât sentința cât și decizia neîntemeiate și pasibile anulării din considerentul aprecierii injuste a probelor pe cauză care au dus la pronunțarea unor hotărâri judecătorești de condamnare ilegală a lui Teacă Gheorghe deoarece martorii Cosovan Ion, Peșterean Octavian au

declarat instanței faptul că la 29.04.2016 Teacă Gheorghe a împrumutat suma de 1700 euro și în aceeași zi adus în or. Orhei și ulterior dus de către martorul Plătica Alexei taximetrist în satul Jora;

- totodată apărarea în cuprinsul recursului a descris exact aceleași motive pe care lea invocat în susținerea cererii de apel care au fost descrise în pct. 3.1 a prezentei decizii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data 24 septembrie 2019, în prezența procurorului, avocatului părții vătămate, inculpatului și avocatului acestuia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d. 108, vol. II), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de 22 octombrie 2019, ora 14:00.

Tot din materialele dosarului se constată că copia deciziei motivate, a fost expediată părții vătămate, apărătorului acesteia, inculpatului precum și avocatului inculpatului, fapt confirmat prin recipisă (f.d.130, vol. II).

Tot din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d.108-109, vol. II) se constată că, la data stabilită, în prezența

procurorului, a fost amânată pronunțarea deciziei motivate pentru 05.11.2019.

Tot din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d.109, vol. II) se constată că, la data stabilită, în prezența procurorului, a fost pronunțată decizia motivată, copia acesteia fiind înmânată procurorului participant, celorlalți participanți fiindu-le expediată prin intermediul oficiului poștal(f.d.130, vol. II).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 24 septembrie 2019, ședință despre care inculpatul Teacă Gheorghe și avocatul acestuia au cunoscut, fiindu-le cunoscută și soluția pe caz.

Colegiul menționează că, avocatul Prisacari Ion a declarat recurs ordinar în numele inculpatului împotriva hotărârilor judecătorești adoptate la caz, la data de 24 decembrie 2019, fapt confirmat prin data înregistrării la Curtea Supremă de Justiție, adică peste termenul prevăzut de lege, termenul scadent fiind data de 05 decembrie 2019, inclusiv.

Așadar, în cauza deferită judecării Colegiul penal specifică faptul că pentru avocatul Prisacari Ion termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de 05 noiembrie 2019, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de 05 decembrie 2019.

Prin urmare, recursul avocatului Prisacari Ion în numele inculpatului declarat la 24 decembrie 2019, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al avocatului Prisacari Ion în numele inculpatului este declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Prisacari Ion în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2019, deoarece recursul este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 09 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda